

BASIN BİLDİRİSİ

İstanbul, 02.06.2022

Şirketlerin güncel iş durumu hâlâ iyi; ancak ekonomik beklentiler önemli ölçüde kötüleşti

Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası, Türkiye'de Alman sermayesine sahip üye şirketlerin tahmin ve değerlendirmelerini yansıtan 2022 ilkbahar “Dünya İş Durumu” anketinin ulusal sonuçlarını sunmaktadır. Yerel ilkbahar anketine Alman sermayeli yaklaşık 325 üye şirketten 96'sı katılmıştır. Anket kapsamında dünya genelinde 4.200 Alman şirketinden geri bildirim toplanmıştır. Genelde AHK üye anketi her altı ayda bir yapılır.

Şirketler mevcut iş durumlarını çok olumlu değerlendirmektedir. Şirketlerin yüzde 73'ünün iş durumu iyidir. AHK Türkiye tarafından yapılan bir araştırmada daha önce hiç bu kadar pozitif bir değer kaydedilmemişti. 2021 sonbaharında, sonuç zaten o zamanki rekor seviye olan yüzde 70'e ulaşmıştı. Şirketlerin sadece yüzde ikisi işlerinin kötü durumda olduğunu ifade ediyor (2021 sonbaharı: yüzde 3). Şirketlerin yüzde 25'i için iş durumu orta seviyededir (2021 sonbaharı: yüzde 27).

Ancak şirketler önümüzdeki aylarda iş durumlarının kötüleşmesini bekliyor. Şirketlerin sadece yüzde 34'ü önümüzdeki on iki ay içinde daha iyi bir gelişme bekliyor. Sonbaharda ise sonuç yüzde 57 ile yine önemli ölçüde yüksekti. Şirketlerin yüzde 17'si artık daha kötü bir gelişme bekliyor (2021 sonbaharı: yüzde 5). İş geliştirme görünümünün zayıf olduğunu düşünenlerin oranı 2020 sonbaharı ile aynı seviyededir.

Şirketlerin ekonomik gelişmeye ilişkin görüşleri de olumsuz olmaya devam etmiş ve üstelik daha da kötüleşmiştir. Türk lirasında süregelen dalgalanma, yükselen enflasyon ve Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin etkileri şirketlerin iyimserliğini zayıflatıyor. Katılımcıların yüzde 51'i olumsuz bir ekonomik gelişme beklerken, bu oran 2021 sonbaharında yüzde 34 idi. Yüzde 36'sı seviyenin aynı kalmasını bekliyor (2021 sonbaharı: yüzde 40). Şirketlerin sadece yüzde 13'ü hâlâ daha iyi bir ekonomik gelişme beklemektedir (2021 sonbaharı: yüzde 26).

AHK Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreteri Dr. Thilo Pahl şu sonuca varıyor: "Türkiye'deki Alman şirketleri, zorlu yerel koşulların üstesinden mükemmel bir şekilde gelebileceklerini bir kez daha gösteriyor. Ancak Ukrayna'daki savaş ve bunun tedarik zincirleri ve

enerji fiyatları üzerindeki etkileri, bölgedeki sorunları daha da kötüleştiriyor. Bu nedenle Alman şirketleri daha fazla ekonomik gelişme ve kendi iş beklentileri konusunda çok daha şüpheci."

Olumsuz ekonomik beklentilere ve iş geliştirme beklentilerindeki kötüleşmeye rağmen, şirketlerin istihdam niyetleri genel olarak olumlu kalmaya devam ediyor; ancak istihdam planları 2021 sonbaharına göre daha kötümser. Şirketlerin yüzde 39'u önümüzdeki on iki ay içinde yeni çalışanlar işe almayı planlıyor (2021 sonbaharı: yüzde 59). İşletmelerin yüzde 12'si işten çıkarma bekliyor (2021 sonbaharı: yüzde 6). Şirketlerin yüzde 55'lik bir kesimi ise istihdam seviyelerinin sabit kalacağını tahmin etmektedir (2021 sonbaharı: yüzde 29).

Şirketlerin yatırım yapma isteği 2021 sonbaharına kıyasla önemli ölçüde daha sınırlı. Olumsuz konjonktürel beklentiler ve iş geliştirme değerlendirmelerinin kötüleşmesi bu bağlamda rol oynuyor. Şu anda şirketlerin sadece yüzde 26'sı daha yüksek yatırım bekliyor (2021 sonbaharı: yüzde 43). Ankete katılan şirketlerin yüzde 39'u yatırım harcamalarının aynı kalmasını bekliyor (2021 sonbaharı: yüzde 35). Yine şirketlerin yüzde 25'i daha düşük yatırım planlamakta, yüzde 10'u ise yatırım planlamamaktadır.

Döviz kuru, yerel Alman şirketleri açısından ekonomik kalkınma için en büyük risk faktörü olmaya devam etmektedir. Enerji ve hammadde fiyatlarındaki keskin yükseliş Türkiye'deki en üst sıradaki üç riski tamamlamaktadır. Şirketlerin yüzde 74'ü Türk lirasındaki değer kaybı ve oynaklığını bir risk faktörü olarak belirtiyor (2021 sonbaharı: yüzde 73). Enerji ve hammadde fiyatlarındaki keskin yükseliş de bir riski oluşturmaktadır. Bu bağlamda, şirketlerin yüzde 68'i hammadde fiyatlarını (2021 sonbaharı: yüzde 48) ve yüzde 64'ü enerji fiyatlarını (2021 sonbaharı: yüzde 34) önemli risk faktörleri olarak belirtiyor - bu oldukça büyük bir artış. Ekonomik çerçevenin etkisi şirketlerin yüzde 56'sı için ağırlaştırıcı bir rol oynamaya devam ediyor (2021 sonbaharı: yüzde 62). Finansman konusu da yüzde 33 ile bir kez daha şirketlerin odağında yer alıyor (2021 sonbaharı: yüzde 18).

Ukrayna'daki savaşla bağlantılı olarak, şirketler özellikle kısa vadede enerji, hammadde ve girdi maliyetlerindeki artışın yanı sıra tedarik zinciri ve lojistikteki aksaklıklar nedeniyle zorlanmaktadır. Şirketlerin yüzde 78'i enerji, hammadde ve girdi maliyetlerindeki artışı en önemli etkileyici sonuç olarak değerlendiriyor. Tedarik zinciri ve lojistik aksaklıkları şirketlerin yüzde 55'i tarafından dile getirilmektedir. Şirketlerin yüzde 30'u kısa vadede hammadde ve girdi eksikliği bekliyor. Uluslararası iş bölümündeki uzun vadeli değişikliklerle ilgili olarak, şirketler her şeyden önce lokasyonların risk değerlendirmelerinin ve nakliye rotalarındaki değişikliklerin değişmesini beklemektedir. Toplamda yüzde 50'si lokasyonların risk değerlendirmesinde, yüzde 48'i ise ulaşım güzergâhlarında değişiklik beklemektedir. Şirketlerin yüzde 44'lük bir kesimi ise belirli bölgelerdeki iş ilişkilerinin sonlandırılacağını ya da kısıtlanacağını öngörüyor.

Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dr. Markus C. Slevogt, mevcut anketten şu sonucu çıkarıyor: "Devam eden döviz kuru oynaklığı, küresel olarak yükselen hammadde ve enerji fiyatlarının yanı sıra Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin etkileri, kurumsal bir bakış açısıyla iş ve ekonomik görünümü tehlikeye atıyor. Bununla birlikte, şirketlerin gelecekteki çok olumlu iş

durumlarını güvence altına almak için, ekonomiye yönelik dengeleyici ve destekleyici önlemler şarttır. AHK Türkiye olarak şirketleri Almanya ve Türkiye'deki faaliyetlerinde destekliyoruz."

Bugüne kadar Türkiye'de iki yüz elli milyon avronun üzerinde yatırımı bulunan üyemiz Linde Gaz Türkiye CEO'su Mert Alper Kumbaracı yabancı yatırımcıların piyasalardaki dalgalanmalardan etkilendiklerini ve yatırım dönüşlerinde ciddi finansal risklere maruz kaldıklarını ifade etti. Özellikle sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının çeşitlendirilmesi konularında gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve desteklerin sağlanması halinde Türkiye'de büyük yatırım potansiyelinin bulunduğunu belirtti.

AHK Türkiye hakkında:

AHK Türkiye, 1994 yılından bu yana Türkiye ekonomisi ile Alman ekonomisi arasında profesyonel bir bağlantı kurmaktadır. AHK Türkiye, bir çözüm ortağı olarak ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine ve sürekli genişletilmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

AHK Türkiye, sunulan hizmetlerin çeşitliliği, düzenlenen etkinliklerin sayısındaki artış ve üye sayısındaki büyümeden de görülebileceği gibi organik olarak büyüyen bir kuruluştur. Alman-Türk Sanayi ve Ticaret Odası, 900'den fazla üyesiyle Türkiye'deki en büyük dış ticaret temsilciliklerinden biridir.

AHK Türkiye, önemli güncel iş konularının tartışıldığı bir platform haline gelen etkinlikler, çalıştaylar, sektörle ilgili çalışma grupları ve hepsinden önemlisi iş toplantıları düzenlemektedir. Bu şekilde AHK, Türkiye ile Almanya arasındaki ticaret ve sanayi ilişkileri hakkında Türk kamuoyunu bilgilendirmektedir.